

КАФЕНЕ

Владимир Митев

В огледалния свят

Лус Карол създава Огледалния свят на Алиса като метафора за пътуването от света на детската фантазия към енигматичния и болезнено реалистичен свят на възрастните.

Всеки човек има своя огледален свят, в който често се изгубва и понякога се намира. Това може да е светът на поголемия град, на отношенията с другия пол, на някоя страст, която обсебва живота. Моята лична среща с огледалния ми свят става всеки път, когато общувам с румънци.

Пътят към северната ни съседка не е уникално само мой. За годините, откакто двете ни страни са в ЕС, много българи са били тук или там на север от Дунав. Само българските туристи всяка година са над 300 000. Междувременно тече търговия, която достига 3.5 млрд. евро на година. С джузи гуми, между двата ни народа върви интензивно общуване, опознаване и сравняване.

И именно тук българите попадаме в огледалния свят. Разбира се, някои от нас винаги отричат съседите, обрисувайки ги с нелицеприятни епитети. Но мнозина, които са се докоснали до румънските порядки, са склонни да ги идеализират. Чувал съм от българи например, че в Румъния има гържавност – т.е. уважение към закона и страх от институциите, няма мутри, учителите са на почит и т.н. Мнозина днес завиждат на прословутата борба с корупцията в северната ни съседка, която била вкарала цял кабинет министри в затвора. Или на успеха на доктор Раед Арафат, изградил съвременната румънска система за спешна медицинска помощ SMURD.

Сигурно за всяка от тези червени точки има основания. Но мнозина румънци се учудват искрено, ако им се каже, че в страната им има добри здравни услуги или че са съхранили етиката в междуличностното общуване. Дори за борбата с корупцията има гласове, че тя е телевизионно шоу за пред масите, зажаднали да

видят богаташи с белезници. Когато преди години хвалех съседите при нашите контакти, те понякога смятаха, че проявявам някаква особена форма на цинизъм.

Мислех, че в Румъния гържавността е нещо много по-уважавано, отколкото е у нас, свикнали да свързваме администрацията с корупция, лошо управление, кражби и шуробаджанация. От румънския журналист Габриел обаче научих, че в Румъния гържавната работа е нископлатена, непрестижна и непривлекателна за младите хора. Той беше посетил България по работа и бил изненадан колко много от младите хора, с които се срещнал у нас, искали да работят за гържавната администрация. Останал с впечатлението, че българите уважаваме своята гържава много повече, отколкото го правят румънците.

По едно време имах впечатлението, че в Румъния още са живи непреходните морални принципи. Бях забелязал, че като цяло са по-спокоен народ, че работят с по-малко стрес, че сякаш имат повече слоеве възпитание, когато общуват помежду си, а медиите им предават в по-малка степен негативни новини и кога-

то в предаванията разговарят хора от различни лобита, те се допльват в изказванията си, вместо да се надвикват.

„Нищо подобно - увери ме Електра. - У вас има много повече уважение между хората и особено гържите на възрастните хора“, каза тя. Когато преди време била в Русе с възрастната си майка, здравето на майка ѝ рязко се влошило. Първите русенци, които помолила за помощ, проявили загриженост и ги откарали до болницата. Тя помни добротата им до днес. И е убедена, че румънците са, общо взето, безразлични към сънародниците, които не са от непосредственото им обкръжение.

„У вас здравият разум е още жив“ - допльва джуза румънка - Мируна.

От цялото общуване по оста Румъния-България разбрах, че всеки е склонен да вижда у съседа си това, което на него му липсва. Своеобразен връх за мене беше, когато в търсенето на контакт с румънското движение на протеста се запознах с екоактивиста Тео. „Много ви уважавам заради това, че забраните проучванията и добива на шистов газ у вас. Как го направихте?“ - бе първият му въпрос към мен, след като разбра, че съм българин.

Оттогава стъпвам по румънската земя с ново самочувствие. Все повече си мисля, че контактите между двата ни народа трябва да нарастват, за да си дадем взаимно това, което ни липсва. Изглежда, и аз давам на румънците нещо, което те нямат. След като се сблъска с моя позитивизъм спрямо тях, психологът Овдигу каза на наш общ познат: „Трябва да направим така, че по-често да идва сред нас. Имаме нужда от него.“

А това, от което всички ние заедно имахме нужда, е да видим какво се крие зад огледалото и така да станем възрастни в преценките си. Без да го чулим, да се абстрахираме от изкушаващото отражение и да осъзнаем, че от другата страна на разговора се крие човек, който сигурно в много отношения е същият като нас.